

n i e u w s b r i e f
breedbeeld

samenwerken rond cultureel erfgoed en landschap

De lente heeft zijn intrede gedaan. Samen met het mooie weer steken de vakantiekiebels de kop op. En dus staan er in de Breedbeeldgemeenten weer heel wat activiteiten op de kalender. Wij namen met de studiedag rond buurt- en voetwegen al een succesvolle start. Deze nieuwsbrief wil nog meer dan anders een oproep zijn om samen projecten te organiseren en de oogkleppen af te zetten. Om uw activiteiten zoveel mogelijk aan bod te laten komen, plaatsen we dit maal uitzonderlijk geen persoon in de kijker. Maar in de volgende nieuwsbrief kunt u weer alles lezen over één van uw Breedbeeldcollega's.

Jean-Pol Olbrechts, gedeputeerde voor cultuur

inhoud

Even voorstellen... Pajottenland+	2
Cookies Een kunsteducatief project rond erfgoed gericht naar jongeren	3
Samenwerken rond kapellen	3
Voetwegen. Erfgoed of ergernis? een verslag	4
Dag van het Pajottenland	6
Provinciale prijzen cultureel erfgoed 2003	7
Projectenavond	8

PROVINCIE
 VLAAMS • BRABANT

Even voorstellen...

Pajottenland+

Subsidies voor plattelandsontwikkeling
in het Pajottenland

Het platteland is volop in beweging. Terwijl het vroeger vooral een landbouwfunctie had, wordt het medegebruik van het platteland (voor wonen, recreatie, toerisme,...) alsmar groter. Daardoor ontstaat een toenemende druk op het platteland.

Om de bewoners van het platteland aan te zetten om na te denken over de toekomst van hun streek en actief mee te werken aan een duurzame ontwikkeling van het platteland (waar op een evenwaardige wijze aandacht wordt geschonken aan de sociale, economische en ecologische dimensie van het platteland) ontstond het Europese initiatief Leader+. Plattelandsstroken waar een samenwerkingsverband tot stand kwam tussen de verschillende sociale, economische en ecologische verenigingen en instanties binnen de streek en waar een ontwikkelingsplan voor de regio werd uitgestippeld, maakten kans op 1,5 miljoen euro (Vlaamse en Europese) subsidies gedurende een periode van zes jaar. In het Pajottenland ontstond Pajottenland+, een samenwerkingsverband tussen de gemeentebesturen en OCMW's van Bever, Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik en Pepingen en 16 verenigingen die actief zijn in het betrokken gebied. Op basis van het ontwikkelingsplan dat Pajottenland+ in juli vorig jaar indiende, selecteerde de Vlaamse regering het Pajottenland eind december als één van de vijf Vlaamse Leader+-gebieden (naast het Brugs Ommeland, het Meetjesland, de Antwerpse Kempen en Midden-Maasland).

De komende zes jaar zal Pajottenland+ projecten rond plattelandsontwikkeling ondersteunen en realiseren. Momenteel worden de laatste loodjes gelegd aan de oprichting van een officiële structuur. Zodra die er is, zal een oproep worden gelanceerd naar de bevolking van de zes betrokken gemeenten toe, om projecten in te dienen of ideeën aan te reiken.

De thema's waarrond projecten zullen kunnen ingediend worden, zijn:

- de versterking van de plattelandseconomie (vb. door het opstarten van alternatieve inkomensverhogende activiteiten door landbouwers, zoals hoevetoerisme, thuisverkoop,...)
- het verhogen van het welzijn (vb. door het ontwikkelen van projecten rond de problematiek van sociaal isolement, het verbeteren van de woonkwaliteit,...)
- natuurbehoud, landschapsbeheer en milieuzorg (vb. door de aanleg van hoogstamboomgaarden, de uitbouw van waterzuiveringsprojecten,...)
- het valoriseren van de toeristisch-recreatieve troeven (vb. door het inrichten van educatieve land- en tuinbouwbedrijven, de uitbouw van een voetwegennetwerk,...)

Voor meer informatie betreffende Pajottenland+ kunt u contact opnemen met Katleen De Coninck, De Pastorie, Donkerstraat 21, 1750 Gaasbeek, Tel. 02-532 32 34, katleen.deconinck@advalvas.be

Cookies

Een kunsteducatief project rond erfgoed gericht naar jongeren

Onze maatschappij is steeds aan verandering onderhevig. Om als mens en als gemeenschap niet achterop te raken is onderwijs, onderzoek en ontwikkeling noodzakelijk. Gelijklopend is het besef gerezen dat het culturele erfgoed één van de grondstoffen is van Vlaanderen. Want, het culturele erfgoed bepaalt de maatschappelijke persoonlijkheid van een regio. Dat is zeker ook het geval in het Pajottenland. Van jongeren wordt verwacht dat zij de betekenis van dit erfgoed mee vernieuwen en de betekenissen verwerken in de eigentijdse cultuur. En daar wil 'De Veerman' werk van maken.

Maar wat is de 'De Veerman'? Deze organisatie wil kunsteducatieve en sociaalartistieke programma's ontwikkelen waarin verschillende terreinen verbonden worden. Concreet willen zij dus cultuur, onderwijs en sociale werkvelden verbinden. Met het project 'Cookies' willen zij jongeren van het secundair onderwijs in contact brengen met cultu-

reel erfgoed. In de praktijk willen ze scholen en jeugdwerkingen een jaar lang aanzetten het lokale erfgoed in de verschillende lesvakken te benaderen en te integreren. Met het verzamelde materiaal en de ervaringen zullen de jongeren, onder begeleiding van een artiest, een artistiek product vormgeven. Deze creaties worden daarna geïntegreerd in het Erfgoedweekend.

Omdat het Breedbeeldgebied rijk is aan cultureel erfgoed en maar liefst 11 secundaire scholen bevat, wil Breedbeeld samen met 'De Veerman' dit project opstarten.

Hebt u interesse of wenst u meer informatie, neem dan contact op met:

*De Veerman - Annemie Geerts
Kronenburgstraat 34
2000 Antwerpen
03-290 69 66
annemie.geerts@veerman.be*

Samenwerken rond

Net als de voetwegen vormen de vele kapellen een deel van het rijke culturele erfgoed in het Pajottenland. Bovendien zijn ze onafscheidelijk vergroeid in het landschap. Veel gemeentebesturen en verenigingen zijn zich daarvan bewust. Daarom wordt er binnen de Breedbeeldregio massaal geïnventariseerd, gefotografeerd en gepubliceerd. Echter, zonder te kijken wat er buiten de gemeentegrenzen gebeurt. En daar willen we met Breedbeeld wat aan doen. Wij willen alle lokale onderzoekers samenbrengen in een werkgroep. Bedoeling is van elkaar te leren, ideeën uit te wisselen en misschien komen we wel tot een uniforme inventaris van de hele Breedbeeldregio. Bent u al actief rond deze materie of heeft u interesse? Neem contact op met ons!

kapellen

Voor wie er niet bij was...

'Voetwegen. Erfgoed of ergernis?'

een verslag...

Op zaterdag 15 maart 2003 organiseerde de provincie Vlaams-Brabant in het kader van het project Breedbeeld een studiedag over voetwegen in Gooik. Voet- en buurtwegen vormen een thema dat velen beroert en waar allerlei instanties zich mee bezighouden. Dat bleek wel uit de grote belangstelling voor de dag: er waren 68 deelnemers, vooral uit de Breedbeeldregio (de 9 gemeenten in het Pajottenland waar het project zich op richt), maar ook van daarbuiten.

In de voormiddag waren er voordrachten van sprekers, die het thema uit verschillende oogpunten belichtten. Anne Mie Draye, hoogleraar aan het LUC in Diepenbeek, besprak het juridische statuut van de buurtwegen. Daarna belichtte Paul Maes, freelance wandel- en fietsjournalist, het verleden, maar vooral de toekomst van trage wegen in Vlaanderen. Caroline Audoor, stafmedewerkster van de Landelijke Gilden, bekeek de verschillende behoeften van bewoners en recreanten

van het landelijk gebied op het vlak van mobiliteit. Vervolgens gingen Leen Seynaeve en Tania Stadsbader, medewerksters van het Regionaal Landschap Zenne, Zuun & Zoniën in op de manier waarop het Regionaal Landschap voet- en buurtwegen in kaart brengt en probeert een bemiddelende rol te spelen op plaatsen waar de trage wegen tot conflicten leiden. Ten slotte lichtte Guido Janssen van de dienst toerisme van de provincie enkele subsidiemogelijkheden voor buurtwegen toe.

Tijdens de studiedag werden de begrippen trage weg, buurt- en voetweg door elkaar gebruikt. Buurtweg is een juridische term en slaat op alle wegen die in de Atlas van de Buurtwegen voorkomen. Voetwegen daarentegen zijn wegen die niet voor gemotoriseerd verkeer toegankelijk zijn en trage wegen is de nieuwe verzamelnaam voor landelijke wegen die uitsluitend of grotendeels gebruikt worden door niet-gemotoriseerd verkeer en een rol spelen in landbouw, zachte recreatie en plaatselijke mobiliteit.

Voor het goede begrip van de problematiek is kennis van de wet van 1841 op de buurtwegen van belang. Het begrip buurtweg (chemin vicinal) is in de wet niet gedefinieerd. Gemeenten bepalen wat buurtwegen zijn en wat niet.

De buurtwegen zijn vastgelegd in de Atlas van de Buurtwegen en de aanvullingen daarop. Elke weg is genummerd. In de atlas zijn bestaande wegen opgenomen, ongeacht of ze in openbare of private bedding lopen. Wegen op private bedding blijven in privé-bezit, maar met een publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang.

Buurtwegen kunnen afgeschaft worden, maar hun tracé kan ook verlegd worden. Gebruik van private wegen leidt na 30 jaar tot erfdienstbaarheid van doorgang, omgekeerd leidt dertig jaar niet-gebruik tot het recht van inpalming. Inpalming is een probleem, dat bestreden kan worden door de weg te gebruiken.

Na een kort intermezzo met een video over voetwegen in Gooik volgde er een geanimeerd panelgesprek, waarin alle sprekers zaten samen met Hugo Vleugels, regioverantwoordelijke voor Pajottenland van de Landelijke Gilden. Het panelgesprek werd kundig geleid door Karel Lhermitte van de Stichting Plattelandsbeleid vzw. De moderator constateerde naar aanleiding van de lezingen dat de wet van 1841 op de buurtwegen, die nog steeds van toepassing is, opgezet is op basis van de behoeften van die tijd, en dat anderhalve eeuw later deze wet aangepast moet worden aan de huidige en toekomstige behoeften.

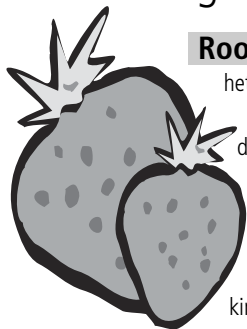
Een groot aantal vragen passeerde de revue, waarbij opviel dat de juridische haken en ogen veelvuldig aangekaart werden. Uit de vragen en antwoorden bleek dat de wet van 1841 weliswaar aanpassing behoeft, maar in veel gevallen nog steeds bruikbaar is. Voor allerlei problemen, zoals afsluiting, zijn er bepalingen in de wet opgenomen. Het is belangrijk dat gebruikers en gemeenten alert zijn en op tijd ingrijpen. Verder blijkt het belangrijk te zijn dat de verschillende gebruikers, landbouwers, plaatselijke bevolking en recreanten, rekening met elkaar houden en begrip voor elkaar opbrengen. Dat kan via sensibiliseren (leerpaden en dergelijke).

In de namiddag kwam de praktijk: een wandeling langs de voetwegen van Gooik, uitgezet door de Heemkundige Kring van Gooik, die zich inspannt om deze wegen (weer) open te stellen en te gebruiken voor plaatselijk verkeer en recreatie.

Geïnteresseerden kunnen de brochure met de teksten van de lezingen nog aanvragen bij de dienst cultuur van de provincie Provincieplein 1, 3010 Leuven, breedbeeld@vl-brabant.be.

Dag van het Pajottenland

zondag 25 mei 2003

Roosdaal: ■ *dag van de Aardbei* (met proeverijen en culinaire demonstraties in het teken van de aardbei, een ochtenddauwwandeling langs aardbeievelden met gelegenheid om te plukken, nationale aardbeitentoonstelling, bezoek aardbeibedrijven, geleide wandelingen aan de proefvelden, huifkarrentochten met streekgids o.a. naar molen van Kapitein Zeppos, demonstratie oude kunstambachten, de Pajotse jazzband...) + BREEDBEELD

Liedekerke: ■ *dag van het Park* (met bloemen- en kruidenmarkt, ambachtmarkt, huifkarrentocht, wandeltocht, open tornooi pétanque, volksspelen, kinderanimatie, demonstratie composteren, een feesttent, proeverijen van streekgerechten en muzikale omlijsting...)

■ *inwandering wandelwegennetwerk* Liedekerke/Roosdaal/Affligem/Ternat, gecombineerd met een openlucht kunsttentoonstelling (waarschijnlijk gekoppeld aan een quiz)

Galmaarden: ■ *mijnwerkersroute met zoektocht* (met grote prijzenpot) en bijbehorend programma (streekgidsen wandeling, Brabants trekpaard, watermolens, openluchttheater,...)

Lennik: ■ *fietslus naar Liedekerke* door het Pajottenland (met animatie op het marktplein)

Gaasbeek: ■ *Dag van het Park*: rondleidingen met gids in het kasteel

Dilbeek: ■ *wandelingen Natuurpunt* met passende natuurgedichten en natuurweetjes, in de watermolen van Pede wordt deeg gekneed en er wordt gebakken in de houtoven, we genieten er van aardbeienmaaksels allerhande, er is een zingende kroeg, maar ook volksdans en de vendeliers, en een kindervandeling vol verrassingen

Sint-Pieters-Leeuw: ■ *Dag van het Park* in kasteelpark Coloma (met een begeleide Vosholenwandeling, en een wandeling door de rozentuin, met proeven van rozenwafeltjes).

Breedbeeld mag natuurlijk niet ontbreken op deze dag. De theatergroep DARM zal u in Roosdaal (Dag van de aardbei) op een ludieke manier laten kennismaken met Breedbeeld. Kom ons zeker eens opzoeken. U kunt misschien nog een leuke prijs winnen.....

U kunt de programmafolder "Evenementen in het Pajottenland" aanvragen bij Toerisme Vlaams-Brabant (016-26 76 20 of toerisme@vl-brabant.be)

Activiteiten

Op 14 en 15 juni 2003 organiseert Hernia, in samenwerking met de gemeentebesturen van Herne en Galmaarden en de bibliotheken van beide gemeenten '**geschreven - gehoord - gezien**', een project waarin kunstenaars van verschillende disciplines via poëzie naar elkaar toe werken. De opening met gratis receptie vindt plaats op zaterdag 14 juni om 17 uur. Zondag kunt u er terecht van 10 tot 17 uur (Hof ten Driesch, Rendries 2, Herne). Inkom is gratis.

Provinciale prijzen cultureel erfgoed 2003

De provincie Vlaams-Brabant heeft een rijk historisch en bouwkundig verleden, een tastbaar geheugen dat we met zorg willen omringen. Om het onderzoek naar en de werking rond dit cultureel erfgoed in de provincie te stimuleren, schrijft de provincie elk jaar twee prijzen uit, één voor monumentenzorg en één voor historisch onderzoek. Aan elke prijs is een bedrag van 2.500 euro verbonden.

Voor de **prijs monumentenzorg** komen originele bijdragen tot het behoud (onderhoud en restauratie) en de herwaardering van beschermde en waardevolle niet-beschermde gebouwen in aanmerking. De bijdragen kunnen zowel wetenschappelijk en technisch als educatief zijn. De prijs wordt afwisselend toegekend aan projecten waar "wonen" de hoofdbestemming is en aan projecten met een publieke functie (kerken, kapellen, gemeentehuizen, kloosters, industriële gebouwen, ...).

In de editie 2003 komen de projecten met een - in hoofdzaak - openbaar karakter aan de beurt. In 2002 werd het tramstation in Humbeek bekroond met de prijs monumentenzorg.

Voor de **prijs historisch onderzoek** komen oorspronkelijke werken in het Nederlands in aanmerking, van één of meer auteurs, over een aspect van de oude en nieuwe geschiedenis van Brabant.

Brabant betekent hier het hertogdom in zijn meest ruime geografische begrenzing (= de huidige provincies Waals-Brabant, Vlaams-Brabant, Antwerpen, Noord-Brabant en Brussel). Het werk mag een historische, archeologische, kunsthistorische of volkskundige invalshoek hebben. Enkel werken die nog niet verschenen zijn, of ten hoogste twee jaar voor de toekenning van de prijs zijn verschenen, worden aanvaard.

Maarten Van Dijk kreeg in 2002 een aanmoedigingspremie voor "Confrérieën in het land van Aarschot, Rotselaar en Wezemaal (17e -18e eeuw). Een historische etnologie van Aarschot en omstreken".

De werken of dossiers dienen uiterlijk op 1 oktober 2003 ingediend te worden.

Voor meer informatie en een inschrijvingsformulier kan u terecht bij:

Provincie Vlaams-Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven) www.vlaamsbrabant.be/cultuur

E-mail: cultuur@vl-brabant.be of 016-26 76 05

Projectenavond

Bent u met de uitwerking van een project bezig en kunt u niet meer verder? Hebt u een idee maar weet u niet meer hoe het concreet aan te pakken? Of u wilt graag financiële ondersteuning voor de realisatie van uw project, maar weet u niet welke procedure u moet volgen?

Het zijn enkele van de vele vragen die werden gesteld op de Projectenavond van dinsdag 29 april. Tussen 17 en 21 uur kon u in het Baljuwhuis in Galmaarden terecht bij de Breedbeeldmedewerkers archeologie, monumentenzorg, communicatie, historische projecten en museum.

Zij stonden alle geïnteresseerden bij met woord en daad. Inhoudelijke vragen of vragen over subsidies, ze werden met veel enthousiasme aangepakt. Want, om de werking rond cultureel erfgoed en landschap in de Breedbeeldregio te stimuleren, geeft de provincie Vlaams-Brabant subsidies aan archeologische, historische en museale projecten. Bovendien kan voor het behoud en de instandhouding van waardevolle niet-beschermde gebouwen aanspraak gemaakt worden op onderhoudspremies.

Bij het indienen van een aanvraag tot subsidiëring van een project kunnen de stafmedewerkers echter enkel inhoudelijke steun bieden. De uiteindelijke beslissing of een dossier wordt goedge-

keurd of niet ligt volledig in handen van de bestendige deputatie op basis van het advies van een deskundige commissie. Maar wie niet waagt, die niet wint!

Kon u er niet bij zijn en heeft u vragen? Niet getreurd, de stafmedewerkers van Breedbeeld maken graag tijd voor u vrij. Alle contactgegevens vindt u hieronder.

breedbeeld

COLOFON
redactie:
Ann Degeest,
Iris Steen,
Dominique
Stels,
Rebecca
Schoeters,
Hadewijch
Degryse, Els
Deconinck
lay-out:
grafische cel
provincie
Vlaams-
Brabant
v.u.:
Jos Tollet,
provincie-
griffier a.i.,
Provincie-
plein 1,
3010 Leuven

Nieuwsbrief

Krijgt u deze nieuwsbrief nog niet in uw brievenbus? Of kent u mensen die deze nieuwsbrief ook thuis willen ontvangen? Stuur ons uw gegevens door (naam, vereniging, adres, telefoon, e-mail) en u wordt opgenomen in onze Breedbeeldatabank.

Meer informatie?

U kunt altijd contact met ons opnemen:

Ann Degeest, coördinator Breedbeeld
(0472-900 714 - ann.degeest@cagnet.be)

Iris Steen, historische projecten
(016-26 76 77 - isteen@vl-brabant.be)

Dominique Stels, cultuurcommunicatie
(016-26 76 05 - dstels@vl-brabant.be)

Rebecca Schoeters, museumconsulente
(016-26 76 10 - rschoete@vl-brabant.be)

Hadewijch Degryse, archeologe
(016-26 76 10 - hdegryse@vl-brabant.be)

Els Deconinck, monumentenzorg
(016-26 76 74 - edeconin@vl-brabant.be)

Schrijven kan naar:

*Provincie Vlaams-Brabant
Dienst cultuur - Breedbeeld
Provincieplein 1
3010 Leuven*

De provincie is sinds kort ook bereikbaar op een volledige vernieuwde website:
www.vlaamsbrabant.be